

Udgivet 22.10.2024

Optimer din indtjening på økologisk mælkeproduktion

Innovationscenter for Økologisk Landbrug har analyseret regnskaber fra malkekvægsbedrifter for at identificere de nøgleområder, der kan optimere indtjeningen ved økologisk mælkeproduktion.

Af Jens Peter Hermansen, Irene Fisker, Anders Nygaard Pedersen, SEGES Innovaiton

Økologisk mælkeproduktion har oplevet en række udfordringer de seneste år, hvilket har ført til en nedgang i antallet af malkekvægsbedrifter fra mere end 400 i 2018 til 318 bedrifter i 2023.

Det seneste år har ikke været nogen undtagelse, idet der er registreret 58 færre bedrifter i 2023 sammenlignet med 2022 og et fald i antallet af årskøer på ca. 10.000. Udviklingen kan i høj grad forklares med Arlas ønske om at mindske indvejningen af økologisk mælk samt faldet i mælkepris.

Det viser analyser i Innovationscentret for Økologisk Landbrugs projekt *Bedste økonomiske praksis*.

År	Mælkepris
2022	4,39 kr./kg/EKM
2023	3,97 kr./kg/EKM

I 2022 sikrede mælkeprisen flotte overskudsgrader på mange bedrifter. Det gennemsnitlige overskud var 84 øre/kg/EKM, men faldet i afregningen i 2023 gav en gennemsnitsbesætning et overskud på 31 øre/kg/EKM, hvilket er mere på niveau med det gennemsnitlige overskud set over en årrække.

For at optimere din indtjening er det nødvendigt, at du kigger nærmere på din fremstillingspris. Og da der er flere faktorer i fremstillingsprisen, som du selv har indflydelse på, er det også netop her, du bør rette dit fokus.

Tag fat i de største poster

Analyserne af bedriftsregnskaberne viser, at de største omkostningsposter for økologiske mælkeproducenter er foder og arbejdskraft. Derfor bør du forsøge at optimere netop de to omkostninger for at forbedre bundlinjen.

Som det fremgår af diagram 1, er der stor variation mellem bedrifterne. De 10 bedste bedrifter i analysen havde væsentligt lavere foderomkostninger på 2,08 kr./kg EKM sammenlignet med gennemsnittet på 2,28 kr./kg EKM.

På samme måde var arbejdsomkostningerne lavere for topbedrifterne (0,41 kr./kg EKM) sammenlignet med gennemsnittet (0,55 kr./kg EKM).

Omkostninger

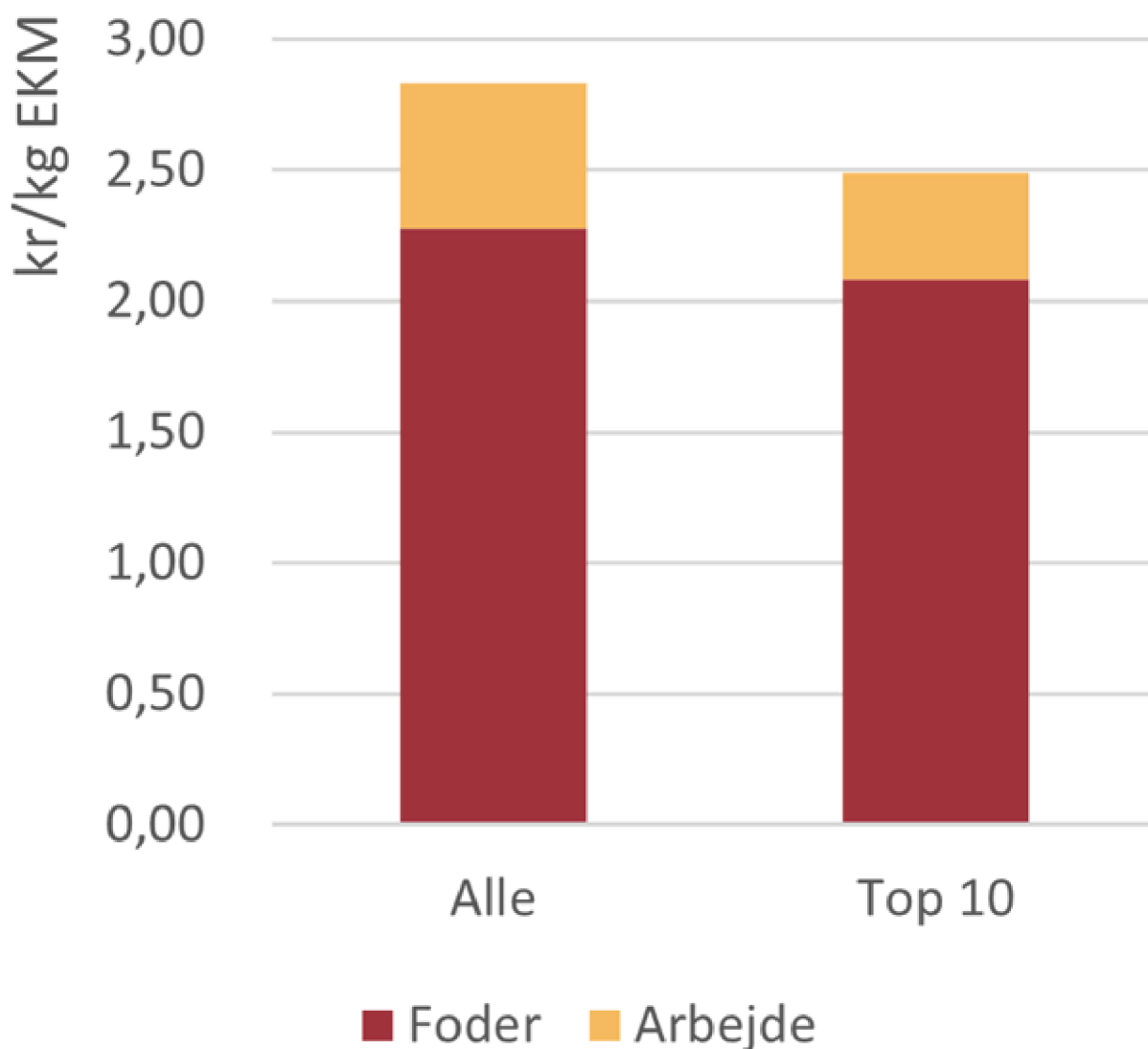

Diagram 1. Foder og arbejdskraft er de største omkostninger i økologisk mælkeproduktion. Kilde: Business Check 2023, SEGES Innovation

Tallene og grafen illustrerer, at der er et betydeligt potentiale for besparelser ved at optimere de to omkostningsposter og nærme sig praksis på topbedrifterne. Men hvordan gør du så det?

Registrer dine omkostninger

Ved at reducere omkostningerne inden for foder- og arbejde kan du skabe et bedre økonomisk grundlag for din bedrift. Her på tærsklen til et nyt dyrkningsår skal der lyde en opfordring til dig, der vil øge din indtjening, om at være omhyggelig med registreringen af dine omkostninger.

Gå igennem disse tre trin, bliv klogere på din driftsøkonomi og skab grundlaget for højere indtjening:

Foderomkostninger

Analysér dine foderomkostninger nøje. Det er vigtigt at sikre, at interne overførsler – f.eks. hvor mange foderenheder marken leverer til stalden – er præcist opgjort og registreret korrekt. Husk korrekt og reel angivelse af mængde og pris.

Arbejdsomkostninger

Optimér dine arbejdsomkostninger ved at registrere tidsforbrug og maskintid så præcist som muligt. Det vil gøre det nemmere at identificere, hvor du kan spare tid og ressourcer.

Driftsgrensanalyse

En vigtig anbefaling er at få udarbejdet en driftsgrensanalyse, så derfor er det afgørende, at du er nøjagtig med din registrering af foder- og arbejdsomkostninger som beskrevet ovenfor.

Driftsgrensanalysen giver dig et klart billede af bedriftens økonomi, og den gør det muligt at sammenligne din bedrift med dine kollegers. Ved at analysere resultaterne kan du identificere, hvor du tjener penge, og hvor du kan optimere yderligere.

Når du vælger, hvor du skal sætte ind, er det afgørende, at du ikke kun kigger på mælkeprisen med eventuelle tillæg, men at du også kigger på ydelsen målt i antal kg. Det er reelt dit bruttoudbytte, der bør være afgørende for, hvor det er nødvendigt at optimere din bedrift.

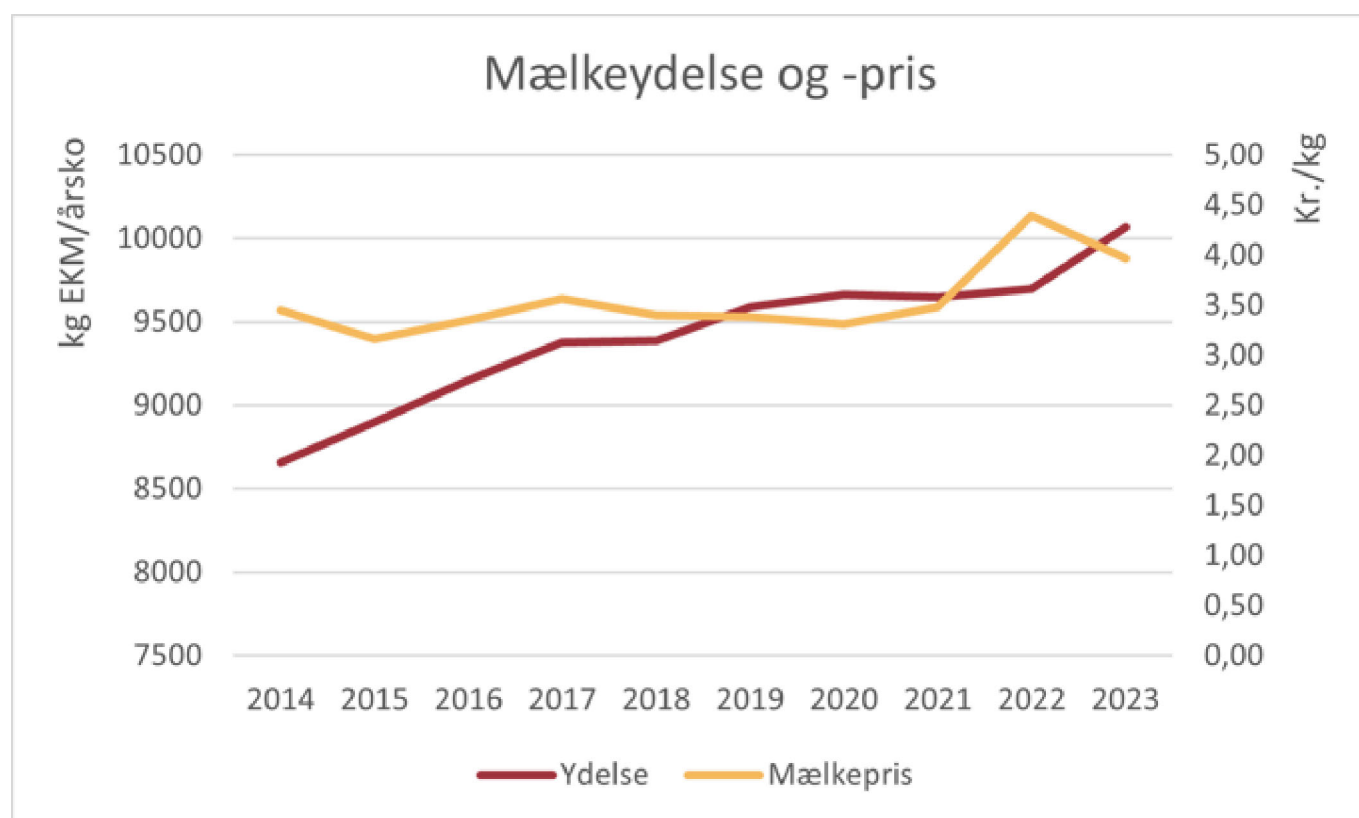

Diagram 2. Diagrammet viser den historisk gennemsnitlige sammenhæng mellem mælkeydelse og mælkepris. Data for mælkeydelse stammer fra Økonomidatabasen og mælkepris fra driftsgrensanalyser. Ikke alle mælkeproducenter får lavet driftsgrensanalyser.

Økologi ift. konventionel produktion

Hvis du ønsker at sammenligne driftsresultater for malkekvægsproduktion inden for økologisk og konventionel drift i perioden 2014-2023, kan du studere diagram 3.

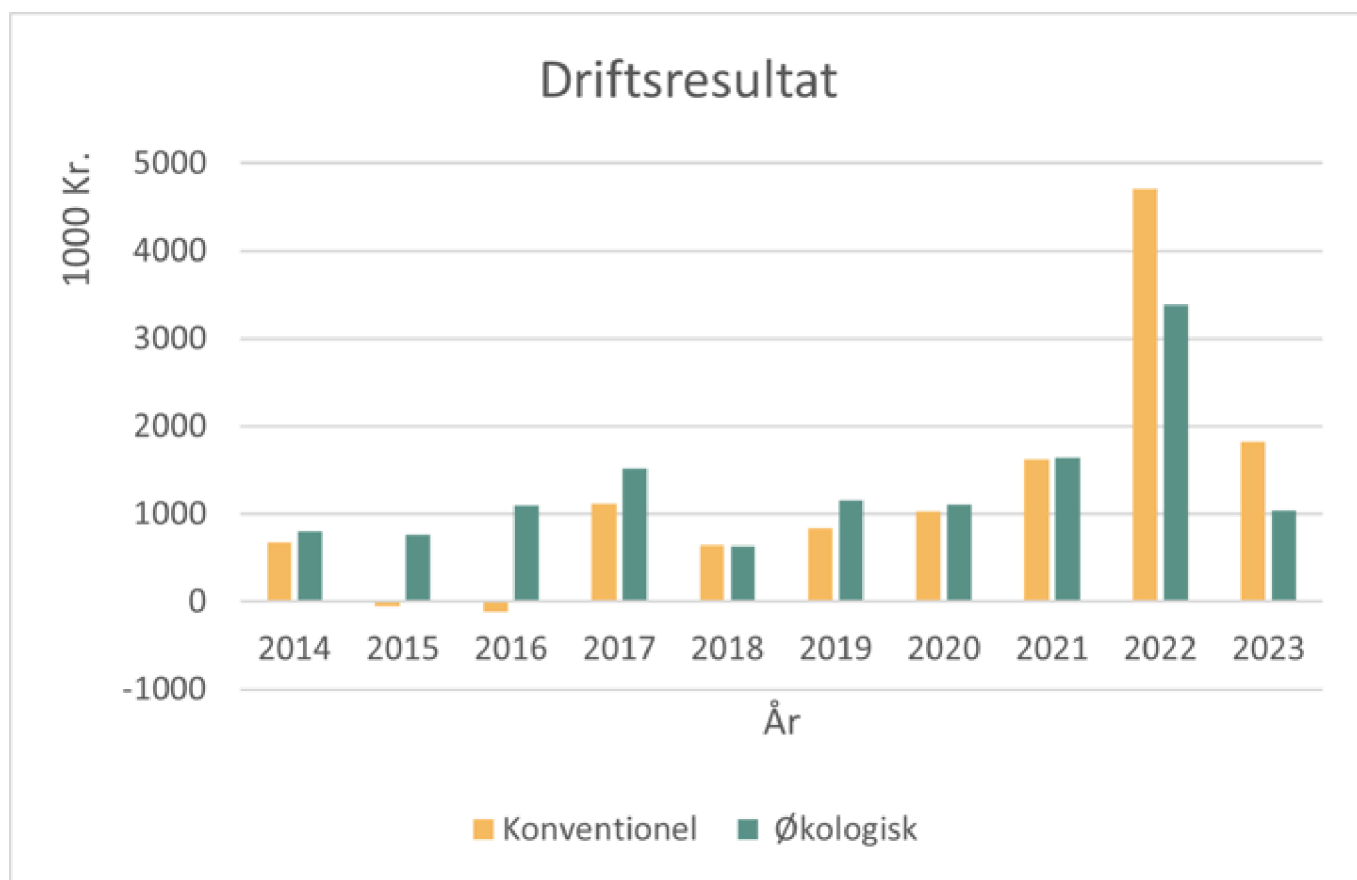

Diagram 3. Gennemsnitligt opnået driftsresultat i konventionel og økologisk mælkeproduktion fra 2014 til 2023.

Økonomiske nøgletal 2014-2023 (exc) (</media/ceknipbh/oekonomiske-noegletal-maelkeproduktion-2014-2023.xlsx>)

Finansieret af
Den Europæiske Union
NextGenerationEU

For mere information

Jens Peter Hermansen

Chefkonsulent

Omlægning, uddannelse,
generationsskifte, biodiversitet

+45 61 97 49 10

jeph@icoel.dk